

با بازگشت ایران به صحنه رقابت‌های منطقه‌ای، رکورد جذب بار عبوری در کشور شکست

عبور ترانزیت از خط توقف

از زمان استقرار دولت سیزدهم در ۱۱ ماهه اخیر، ۲ میلیون و ۸۷۵ هزار تن کالای خارجی از مسیر ایران عبور کرده که نسبت به مدت مشابه ۵۸ درصد افزایش داشته است

■ سهیلا یادگاری

توسعه ترانزیت را نمی‌توان فقط از بعد حمل کالا بررسی کرد. هرچه مسیرهای ترانزیتی گسترده شود، نقش راهبردی کشور در منطقه افزایش می‌یابد و وابستگی همسایگان به همکاری اقتصادی با ایران بیشتر می‌شود. اهمیت این موضوع در زمان تحریم تا آنجا است که کشورها نمی‌توانند به بهانه تحریم، از مزایای ایران برای عبور کالاهای وارداتی و صادراتی خود چشم‌پوشند. در کنار این، نمی‌توان درآمدهای ارزی، اشتغالزایی، افزایش تولید ناخالص داخلی و رشد اقتصادی را که ترانزیت برای کشور به همراه می‌آورد نادیده گرفت. توسعه پایدار، افزایش امنیت سیاسی، اقتصادی و اجتماعی اصلی‌ترین پیامدهای تبدیل شدن ایران به هاب ترانزیتی منطقه است. دولت سیزدهم با درک این اهمیت، رشد ترانزیت را یکی از اولویت‌های اقتصادی خود قرار داده است.

دولت قبل با عملکرد ضعیف در دو حوزه گسترش مناسبات اقتصادی با کشورهای منطقه و تکمیل و راه‌اندازی شریان‌های مهم، موجب شد تا ترانزیت کشور، که در سال ۹۳ به ۱۳ میلیون تن رسیده بود در سال ۹۹ به ۵۵ میلیون تن، کمترین میزان سال‌های اخیر کاهش یابد. براساس برنامه‌های پنجم و ششم توسعه، هر ساله می‌بایست رشد ۱۰ درصدی در ترانزیت کشور ثبت می‌شد که بعد از رشد سال ۹۳ در سال‌های بعد، ترانزیت روند کاهشی داشته است.

رویکرد دولت سیزدهم در مناسبات خارجی، رونق دیپلماسی اقتصادی با کشورهای

منطقه است. همین رویکرد موجب رشد تجارت ایران شده است. از شهرپور ماه سال ۱۴۰۰ تا پایان تیرماه امسال، ۱۵۱ میلیون تن کالا به ارزش ۲ میلیارد دلار، بین ایران و سایر کشورها تبادل شد که نسبت به مدت مشابه ۳۱ درصد در ارزش افزایش داشته است. از محورهای مهم افزایش مبادلات تجاری، گشودن کریدورهای ترانزیتی برای عبور کالاهای خارجی از کشور به مقاصد مختلف بویژه کشورهای همسایه و کشورهای منطقه است. از زمان استقرار دولت سیزدهم در ۱۱ ماهه اخیر، ۲ میلیون و ۸۷۵ هزار تن کالای خارجی از مسیر ایران عبور کرده که نسبت به مدت مشابه

۵۸ درصد افزایش داشته است. ایران با ۱۵ کشور از مرز آبی و خشکی همسایه است و از این حیث از جمله کشورهای است که بیشترین تعداد همسایه را دارد. سیاستگذاران در ماه‌های اخیر با تکیه بر این مزیت، برنامه‌ای ویژه برای رشد ترانزیت تدارک دیده‌اند.

کریدورها باز شد

مهم‌ترین راهبرد برنامه جدید ترانزیتی کشور که شورای عالی ترابری مصوب کرده هدف‌گذاری افزایش ترانزیت به ۲۰ میلیون تن تا پایان امسال است. میزان ترانزیت در سال گذشته ۱۱/۵ میلیون تن بود، به عبارتی ترانزیت امسال حدود ۹ میلیون تن از سال گذشته بیشتر خواهد بود. جذب این میزان بار عبوری البته با امضای تفاهمنامه با روسیه برای انتقال ۱۰ میلیون تن بار این کشور از کریدورهای ایران، قابل تحقق است. با تحریم روسیه بعد از شروع جنگ اوکراین، این کشور مسیرهای جنوبی خود (کریدور شمال-جنوب) را برای انتقال کالاهای خود جایگزین کرده است تا بتواند بخشی از مراودات خود را بدون نیاز به کریدورهای اروپایی انجام دهد. پیش‌بینی می‌شود ۱۰ میلیون تن بار ترانزیتی روسیه در مسیر کریدور شمال-جنوب امسال جذب شود که اگر این پیش‌بینی محقق شود، ترانزیت کشور به ۲۰ میلیون تن در سال می‌رسد. چین کشور دیگری است که با ایران برای انتقال بار خود در حال رایزنی است. به همین منظور، چند کریدور که در سال‌های اخیر غیرفعال بود، در مسیرهای شمال-جنوب و شرق-غرب

ویژه‌نامه

ایران

شهریور ۱۴۰۱